

ОГЛЯД СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПРИЧИН ГОСТРИХ ОТРУЄНЬ НАСЕЛЕННЯ

Трутаєва Л. М., Сагайдак-Нікітюк Р. В., Трутаєв С. І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Сучасний розвиток різноманітних технологій потребує виробництва все більшої кількості хімічних речовин, які використовуються в різних сферах національної економіки. Значна кількість з них є отруйними і токсичними, а умови зберігання, використання та утилізації, на жаль, не завжди відповідають вимогам безпеки та обережного поводження з ними, при цьому часто не дотримуються правил охорони праці та техніки безпеки на підприємствах.

Метою публікації є дослідження причин гострих отруєнь населення та їх наслідків.

За статистичними даними, отруєння складають 1/5 від усіх екстрених викликів лікарів. До небезпечних явищ з можливим ураженням великої кількості людей, які мешкають у небезпечній відстані від потенційної небезпеки, належать недосконалість захисту, недотримання та зволікання правилами безпеки, відсутність та неготовність техніки та технологій екстреного усунення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з аваріями на підприємствах, споживанням суспільством плодів хімізації. Значну питому вагу отруєнь займає самолікування населення, яке пов'язане з постійним збільшенням цін на медичні послуги та лікарські препарати, реклама з рекомендаціями, як швидко та легко позбутися неприємних симптомів, невідповідального самолікування та необізнаність населення щодо важливості дотримання вказівок із застосування ліків. Приблизно 5 % таких пацієнтів потрапляють у відділення інтенсивної терапії та 30% направляють у стаціонари для надання психологічної допомоги пацієнтам.

Найчастіше при гострому отруєнні пацієнт поступає до закладу охорони здоров'я в стані коми, з судомами та гострою недостатністю нирок і печінки. На сьогоднішній день виділяють такі шляхи потрапляння токсичної речовини до організму людини:

- пероральний шлях – отруєння хімічними сполуками, які починають всмоктуватись вже в ротовій порожнині, потім у шлунку, кишечнику (особливо жиророзчинні сполуки);
- парентеральний шлях (внутрішньовенно, внутрішньом'язово, підшкірно) – найшвидший спосіб потрапляння токсичної дози лікарських препаратів у кров людини;
- інгаляційний шлях – отруєння газоподібними, пароподібними речовинами у суміші, що вдихається людиною, а також рідкими речовинами у формі аерозолів;
- перкутанний шлях – отруйні речовини типу шкірно-наривної дії, які проникають через шкіру, всмоктуються та мають загальнорезорбтивну дію;
- потрапляння токсичних речовин в різні порожнини організму.

Останнім часом важливою причиною гострих отруєнь є використання й вживання неякісних продуктів та напоїв. Літературні джерела свідчать, що в Україні від отруєнь помирає в середньому 15 тис. осіб на рік, з них від отруєнь алкоголем – більш ніж 9 тис. осіб. Досить вагомою причиною отруєння є самолікування населення. За статистичними даними, від 40 до 74 % випадків є отруєння лікарськими засобами психотропної дії (бензодіазепін, амітриптилін, клофелін), від 6 до 49% – етанолом та його сурогатами, від 12 до 20 % – наркотиками. У домашніх умовах також є небезпека гострих отруєнь і стосується вона дітей, найчастіше у віці до 5 років, причиною цього явища є велика кількість лікарських препаратів, що знаходяться в доступних для дітей місцях, яскрава упаковка, привабливий колір, незвичайна форма пігулок та запах. В дитячий організм отрута проникає швидше і діє агресивніше. Серед підлітків популярними є антигістамінні лікарські препарати та препарати антихолінергічної дії, які викликають галюцинації.

Для усунення гострого отруєння необхідне застосування препаратів, що виводять отруту з організму та нейтралізують її.

Таким чином, досліджено стан гострих отруєнь населення та причин їх виникнення.